

278/23

РЕВ2-

**ВО ИМЕТО НА ГРАЃАНите
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

ВРХОВНИОТ СУД НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, во совет составен од судиите: Шпенд Деваја - претседател на советот, Мирјана Радевска Стефкова, Јелица Крстевска, Анита Бошковска и Владимир Стојаноски - членови на советот, во правната работа на тужителот Никола Тасев од Ш. против тужениот Република Северна Македонија, за утврдување право на сопственост, вредност 1.203.498,00 денари, одлучувајќи по ревизијата на тужителот, изјавена преку полномошник Ване Андреев, адвокат од С., против пресудата на Апелациониот суд Штип ГЖ-311/22 од 05.05.2023 година, на седницата на советот одржана на ден 30.05.2024 година, донесе:

ПРЕСУДА

Ревизијата на тужителот, СЕ ОДБИВА КАКО НЕОСНОВАНА.

СЕ ЗАДОЛЖУВА тужителот да му ги надомести на тужениот трошоците за одговор на ревизија во износ од 21.060,00 денари, во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Поголемото барање на тужениот за надомест на трошоци над досудениот износ, **СЕ ОДБИВА КАКО НЕОСНОВАНО.**

Образложение

Основниот суд Штип со пресуда П1-16/21 од 11.04.2022 година, го одбил како неосновано тужбеното барање на тужителот да се утврди дека е сопственик на недвижниот имот-земјоделско земјиште на следните парцели: КП.15 со површина П=5972 мкв, КП.44/2 со површина П=4.268 мкв, КП.46 со површина П=5900 мкв, КП.47 со површина П=5978 мкв, КП.62 со површина П=872 мкв, КП.178 со површина П=2449 мкв, КП.151,152 и 153 со површина П=8161 м2, КП.159 со површина П=4112 м2 сите заведени во Имотен лист под број 110 на име РСМ КО Д. Т. КП.109 со површина П=7919 м2 заведена во Имотен лист под број 173 на име РСМ КО Д.Т.; КП.207 со површина П=1035 м2, КП.208 со површина П=2792 м2, КП.209 со површина П=910 мкв сите заведени во Имотен лист под број 172 на име РСМ КО Д.Т.; КП.736 со површина П=4655 мкв; КП.873 со

површина П=2417 мкв; КП.940 со површина П=3998 мкв; КП.1041 со површина П= 2855 мкв; КП.44/2 со површина П=4268 мкв; КП.217 со површина П=3452 мкв; КП.735 со површина П=1780 мкв; КП.737 со површина П= 3093 м2 заведени во Имотен лист број 148 на име РСМ КО Д.Т. и КП.874 со површина П=2291 мкв заведена во ИЛ.бр.150 на име РСМ КО Д.Т. и да се задолжи тужениот РСМ да му го признае правото на сопственост на тужителот како и да трпи промени на начин што погоре наведениот недвижен имот да се брише од имотен лист на тужениот РСМ и да се заведе на име и во имотен лист на тужителот во АКН на РСМ, како и да се задолжи тужениот да му ги надомести трошоците во постапката. Го задолжил тужителот да му ги надомести на тужениот трошоците на постапката во вкупен износ од 81.900,00 денари во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Апелациониот суд Штип со пресуда ГЖ-311/22 од 05.05.2023 година, жалбата на тужителот, ја одбил како неоснована и ја потврдил пресудата на Основниот суд Штип П1-16/21 од 11.04.2022 година. Го задолжил тужителот да му плати на тужениот дополнителни трошоци за одговор на жалба во износ од 17.550,00 денари, во рок од 8 дена од приемот на пресудата, а барањето на тужениот за дополнителни трошоци за одговор на жалба за разликата од досудените 17.550,00 денари до бараните 21.060,00 денари, го одбил.

Против второстепената пресуда ревизија изјави тужителот, преку својот полномошник поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапката и погрешна примена на материјалното право со предлог ревизијата да се усвои, побиваната пресуда да се преиначи на начин што да се уважи тужбеното барање во целост или да се укине и предметот да се врати на повторно судење, како и да се задолжи тужениот со трошоци за ревизија.

Тужениот во одговор на ревизија поднесен преку законскиот застапник Државно правобранителство на Република Северна Македонија за подрачје Ш., во целост ги побива наводите во ревизијата и предлага истата да се одбие како неоснована, како и да се задолжи тужителот со трошоци за одговор на жалба и одговор на ревизија.

Врховниот суд на Република Северна Македонија, по проучување на списите по предметот, наводите во ревизијата и одговорот на ревизијата, испитувајќи ја побиваната пресуда во смисла на член 377 став 3 од Законот за парничната постапка (Службен весник на РМ бр. 79/05...124/15), најде:

Ревизијата е неоснована.

Неосновани се наводите во ревизијата за сторена суштествена повреда од член 343 став 2 точка 14 од Законот за парничната постапка. Ова, од причина што побиваната пресуда е јасна и разбиралива, со доволно образложени причини за решителните факти од кои се раководел судот при нејзиното донесување поради што истата може во целост и со сигурност да се испита.

Ревизиските наводи кои по својата содржина укажуваат на сторена суштествена повреда на член 343 став 1 во врска со член 7 и 8 од Законот за парничната постапка се неосновани, бидејќи второстепениот суд не утврдувал нова фактичка состојба за да врши анализа на доказите туку ја прифатил утврдената фактичка состојба од првостепениот суд.

Неосновани се и наводите во ревизијата за погрешна примена на материјалното право.

По наоѓање на Врховниот суд на Република Северна Македонија, правилно пониските судови го примениле материјалното право кога повикувајќи се на одредбите од член 112, член 144 став 1, член 148 и член 150 став 1 од Законот за сопственост и други стварни права, како и член 7 и член 205 став 1 од Законот за парничната постапка, тужбеното барање на тужителот го одбиле како неосновано.

Ова, од причина што утврдиле дека правниот претходник на тужителот Ј.П.Т. како здружен земјоделец со договор за здружување на средствата Ов.бр.1076/76 од 19.11.1976 година заверен од Општински суд Штип склучен на 10.11.1976 година здружува недвижност наведна во договорот и го пренесува правото на сопственост на другата договорна страна ЗИК „Ц.З.“-Ш., ООЗТ-Т.Ч. која се обврзува да му плаќа соодветен паричен надоместок на здружениот земјоделец. Од Уверението за историски преглед на извршените запишувача за КП.број 15 КО Д. Т. произлегувало дека договорот е спроведен и КП 15 нива 7 класа со површина од 5975 м.кв со список на промени 12/76 врз основа на Договорот за здружување на средствата Ов.бр.1076/76 од ПЛ 19 се префрла во ПЛ 110 на ОС ЗИК Ц.С., но не можело да се утврди кои други катастарски парцели кои биле предмет на договорот за здружување на средства кои биле евидентирани во ПЛ 19 на име на правниот претходник Ј.П.Т. се префрлаат во ПЛ 110 на име на ОС ЗИК „Ц. З.“. Во ИЛ.бр.150, ИЛ.бр.173.ИЛ бр.172, ИЛ.бр.148 и ИЛ.бр.110 за КО Д. Т. катастарски парцели, предмет на тужбеното барање биле запишани со право на сопственост на име на тужениот. После смртта на правниот претходник на тужителот со Решението О.бр.406/2021 УДР бр.42/2021 на Нотар Елена

Ристовска од Ш., тужителот бил огласен за законски наследник на покојниот Т.Ј. со право да поведе судска постапка за враќање на избришаното право на сопственост на недвижен имот кој се наоѓа во КО Д.Т..

Имајќи го предвид утврденото во кореалција со законските одредби, правilen е заклучокот на судовите дека тужителот неосновано побарува да се утврди дека истиот е сопственик на предметните парцели од причина што во текот на постапката не доставил докази од кои ќе произлезе дека има правна основа за стекнување право на сопственост согласно член 112 од Законот за сопственост и други стварни права на недвижниот имот предмет на тужбеното барање.

Овој суд ги ценеше и ревизиските наводи на тужителот дека тужителот-правниот претходник и сега тужителот од секогаш се во непрекинато владение до денес односно истите го имаат правото на сопственост на предметните парцели како по основ на нереализиран и неисполнет договор, така и по основ на законито и целосно непрекинато владение на тужителот, но најде дека истите се неосновани бидејќи не може да се стекне со право на сопственост по основ на одржувачка на недвижен имот со оглед дека во конкретниот случај не се исполнети условите од член 124 од Законот за сопственост и други стварни права.

Ова, од причина што спорните парцели во имотен лист се заведени на Република Македонија, а тужителот можел да знае дека предметните парцели се водат како имот на Република Македонија бидејќи податоците од катастарската евиденција се јавни и достапни за сите, при што можел да побара препис од имотниот лист и да утврди дека истите не се водат на неговиот правен претходник туку на име на Република Македонија.

Оттука, правilen е заклучокот на судовите дека во услови кога спорната површина е запишана на Република Македонија, фактот што тужителот и неговите претходници биле во владение на истата на начин што ја обработувале не е од влијание за поинакво одлучување во однос на тужбеното барање на тужителот за стекнување право на сопственост по пат на одржувачка. Со оглед дека се работи за површина запишана на Република Македонија, потребното време од 20 години во смисла на член 124 став 4 од Законот за сопственост и други стварни права, започнува да тече сметано од денот на примената на овој закон, без да се засметува времето пред неговото донесување.

Имено, согласно член 124 став 4 од Законот за сопственост и други стварни права за да се стекне право на сопственост на недвижност по основ на одржувачка потребно е држателот да биде совесен и

недвижноста да ја владее 20 години додека пак со членот 29 од Законот за основните сопственичко правни односи било предвидено дека сопственост по пат на одржувачка не може да се стекне врз имот кој е општествена сопственост. Имајќи предвид дека овој Закон беше во примена се до 2001 година кога од 14.09.2001 година стали во сила Законот за сопственост и други стварни права, а се применува по истекот на 6 месеци од денот на влегувањето во сила додека пак во преодните и завршни одредби од споменатиот закон, во членот 259 не е дадена можност за негова ретрактивна примена, правилно судовите прифатиле дека тужителот не би можел да се стекне со право на сопственост по пат на одржувачка на спорната површина пред истекот на 20 години.

Имено, по однос на наводите во ревизијата дека истите го имаат правото на сопственост на предметните парцели по основ на нереализиран и неисполнет договор, овој суд се согласува со заклучокот на второстепениот суд дека со склучување на Договорот за здружување на средствата Ов.бр.1076/76 од 19.11.1976 година заверен од Општински суд Штип е воспоставен должничко - доверителен однос со правниот претходник на тужителот Ј.П.Т. како здружен земјоделец и договорна страна во тој Договор, а не со тужителот, па нереализирањето и неисполнувањето на договорните обврски од страна на тужениот од договор склучен со правниот претходник на тужителот, не е правен основ за стекнување право на сопственост, а дотолку повеќе што предметниот договор не е раскинат.

Овој суд ги имаше во предвид и останатите ревизиски наводи, но најде дека истите не се од влијание за поинакво одлучување.

Поради наведеното, следуваше Врховниот суд на Република Северна Македонија ревизијата да ја одбие како неоснована, согласно член 384 став 1 од Законот за парничната постапка.

Согласно член 160 став 1 во врска со член 158 став 1 и 2 од Законот за парничната постапка, овој суд го задолжи тужителот да му ги надомести на тужениот трошоците за состав на одговор на ревизија во износ од 21.060,00 денари, согласно Тарифата за награда и надоместок на трошоците за работа на адвокатите. Овој суд не му досуди на тужениот трошоци за состав на одговор на жалба, од причина што второстепениот суд одлучувал по барањето на тужениот за трошоци за состав на одговор на жалба и му ги досудил истите.

Пресудено во Врховниот суд на Република Северна Македонија на ден 30.05.2024 година под PEB2-278/23.

Претседател на советот - судија
Шпенду Деваја с.р.

За точноста на отправокот - тврд и: секретар,